

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnstvu prejemani
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan s svetlobo izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterskopna petiti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo naša številka volja 10 vinarjev.

Na pisma naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Kardinaška tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 27—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6:50	četrt leta 6:50
na mesec 2:30	na mesec 2:30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravištvu: Kraljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Klerikalci in Elsner.

Nečuvana krivica in provokacija, ki se je zgodila slovenskemu prebivalstvu kranjske dežele z imenovanjem Adolfa Elsnerja za deželno sodnega predsednika v Ljubljani je navsezadnje vendar le sad brezimne strankarske zakrknjenosti kranjskih klerikalcev. Zakaj gotovo je, da bi se tudi sicer silno širokovestna Bienerthova vlada le ne bila upala izvršiti takega imenovanja, ko bi ne vedela, da ji ga klerikalna stranka ne bo zamerala in ko bi ne vedela, da klerikalna stranka iz tega imenovanja ne bo izvajala nobenih konsekvenc.

Boj zoper imenovanje Elsnerja je trajal več tednov. A že od dneva, ko je „Slov. Narod“ razkril, da pojde dosedanj deželni sodni predsednik Levčnik v pokoj in da kandidirajo graški višjesodni Jakobinci na njegovo mesto Elsnerja, je javnost z vse večjim začudenjem in z naraščajočim ogorčenjem opazovala, kako hladno in brezbržno se vedejo klerikalci. Komaj par brezpomembnih vrstic je klerikalno časopisje posvetilo tej velevažni zadevi, a vsaka je razodevala, da je klerikalcem popolnoma vseeno, kdo postane predsednik deželnega sodišča v Ljubljani, makar tudi tisti Elsner, ki ni nikdar skrival svojega vročega nagnenja za schönereinstvo in o katerem sodijo kazinski njegovi somišljeniki, da mu samo oziroma njegovo službo branijo, pokazati svojo pravo barvo.

Nobene resne besede niso klerikalci izpregovorili proti imenovanju Elsnerja in ob sebi se razume, da tudi niso storili nobenega resnega koraka.

Naj se nam nikar ne govori, da so klerikalci proti sedanjim vladim v opoziciji. To opozicijo samo se markirajo. Stranka, kateri vlada izkazuje take usluge, kakor je bila nepotrdivelj Ljubljanskega župana; stranka, ki izreka vladi slovensko zaupnice, kakor je storila klerikalna stranka, sprejemši v deželnem zboru kranjskem glede nepotrdiveljskega župana predlog dr. Šusteršiča; stranka, kateri vlada sankcionira take strogo politične zakone, kakršna sta novi ljubljanski statut in občinski volilni red za deželo, take stranka ni v resni opoziciji. Vsi ti navedeni slučaj bi se ne bili nikdar primerili, če bi ne bilo med vlado in med klerikalci tajnih dobrih zvez.

Ko bi bili klerikalci v resnični opoziciji proti vladi, bi bili gotovo nastopili z vso ostrnostjo proti imenovanju Elsnerja, že ker bi bili s tem dokazali, da jim slovenski nacionalizem ni samo plašč, s katerim prikrivajo svojo mednarodno goloto, nego da imajo slovensko narodno misel tudi v sre. Nasprotovanje Elsnerjevemu imenovanju bi bilo najširši javnosti pokazalo, da klerikalna opozicija ni samo navidezna, nego da je utemeljena in resnična.

A kaj smo videli? Klerikalci so od vlade, proti kateri stoji baje v opoziciji, sprejemali masne napojnine in se za te ponižno zahvaljevali, a se niso ustavili niti takemu udarcu, taki krivici, kakor je imenovanje Elsnerja.

Se več! Kdor pazno premosti vse okoliščine, pride do spoznanja, da je morala biti klerikalna pasivnost in molčečnost med vlado in med klerikalci domeni in dogovorjena. Morda je to celo plačilo klerikalcev za velike usluge, ki jim jih je izkazala vlada.

Ta sum potrjuje zlasti še ena okoliščina. Ko bi bila vlada hotela biti pravična in nepristranska, bi morala v prvi vrsti predlagati za Levčnikovega naslednika predsednika novomeškega okrožnega sodišča dr. Kavčiča, ki je znamenit sodnik in uživa vsestransko najpopolnejše zaupanje. Kandidirati Kavčiča bi bilo najlaglje, a vendar se klerikalci niso zanj zmenili in se niso zanj zavzeli. Mi, slovenski naprednjaki smo se zavzemali za dr. Kavčiča, ker smo videli v njem pravičnega in vestnega sodnika ter resničnega narodnjaka. A klerikalci se niti zanj niso potegnili, dasi je znan in odločen pristaš klerikalne stranke in dasi bi bili igraje ž njim zmagali. Zdaj pa vprašamo: ali more kdo verjeti, da so klerikalci zastoj priputili, da je bil preteriran in žaljen njih somišljenik in da je bil zadan slovenskemu narodu krut udarec?

Ne! Nobenega dvoma ni: Klerikalci so bili dogovorjeni z vlado, da ne bodo nasprotovali imenovanju Elsnerja za deželno sodnega predsednika in so si za to že izgovorili svoje plačilo. Doživeli smo take dogodke že večkrat in zato se temu niti več ne čudimo.

ljudska šola na Koroškem. Potem so nekateri ruvarji s pomočjo deželnega šolskega sveta dosegli, da se je šola razdelila v slovensko in utrkvistično. Župnik Ražun — sicer vse čisti vreden in delaven rodoljub — ni hotel čakati na končno odločitev, temveč je začel takoj zbirati za slovensko zasebno šolo, kar se mu je tudi posrečilo, ker je zbirala in priporočala vsa slovenska javnost. Postavili so res krasno šolsko poslopje. Istočasno pa je upravno sodišče izreklo, da je bila razdelitev nepostavna. Ako bi bili Slovenci hoteli, napraviti bi se bil moral takoj status quo ante, to da Ražun se je molče pobotal z deželnim šolskim svetom, ki je tudi čutil blamažo, zato je prevzel plačevanje ene ali dveh učiteljskih moči, tudi nekaj najemnine se dobiva za poslopje. In tako se združuje molče ta nepostavnost. Namesto, da bi imeli skupno javno slovensko šolo, ki bi štela danes najmanj pet razredov, imamo javno utrkvistično šolo z nemškomišlečim učiteljskim in poveljni z nemškim poukom, Slovenci pa morajo z žrtvami, ki absorbirajo skoraj vso rodoljubno pošttrvovalnost Koroške in še sosednjih dežel drževati zasebno slovensko šolo, ki bi jo lahko zvalili na ramena v to polklicanini faktorjem. To je priznal sam dr. Brejc kot predsednik političnega društva ter pisal odboru družbe

Prepovedani spomenik

Okrajno glavarstvo za ljubljansko okolico je prepovedalo postaviti septembrskima žrtvama, Adamiču in Lunderu nagrobni spomenik. Zgodilo se je to z naslednjim odlokom: Z. 60/Pr.

Naj prejme častiti »Združeni narodni odbor, v roke gospoda dr. Alojzija Kokalja, odvetnika

Ljubljani.

Rešuje vlogo z dne 24. avgusta 1910, se javlja častitemu odboru, da e. kr. okrajno glavarstvo ne more dovoliti izvrševanja nagrobnega spomenika Ivanu Adamiču in Rudolfu Lunderu na pokopališču pri Sv. Križu po predloženem izpremenjenem načrtu z dne 5. maja 1910 in z napisi, in sicer od zgoraj »Rudolf Lunder in Ivan Adamič izdihnila 20. septembra 1908« in od spodaj »Postavil celokupni slovenski narod stare in nove domovine,« in sicer iz sledečih razlogov: Nenavadna velikost in oprema spomenika, kakor tudi slovenska izjava na njem, da ga je postavil celokupni slovenski narod, ne puštuje nobenega dvoma o tem, da se ne gre v zadevnem slučaju za nagrobni spomenik, postavljen iz čustev navadne pietete, ampak za spomenik, ki je določen v svrhu proslavljenja 2. oseb, ki sta padli povodom znanih izredov meseca septembra 1908. I., tako, da se na ta način, ki jako izbuja pozornost, ohrani spomin na te izredne in se s tem povzra njih proslavljenje.

Zaradi tega prepove e. kr. okrajno glavarstvo z ozirom na javni red in mir na podlagi § 7 cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854. l., državni zakonik št. 96 izvršitev spomenika Adamiču - Lunderu po izpremenjenem načrtu z napisi vred, opozarja na kazenske posledice § 11 te naredbe.

Proti temu odloku je prosta pritožba na e. kr. deželno predsedništvo, ki bi se morala vložiti tekom 14 dni, dneva vroče, ne števši, pri podpisnem e. kr. okrajnem glavarstvu.

2 prilogi se vrnila pod /-.

C. kr. okrajno glavarstvo

Ljubljana, dne 11. novembra 1910.

Cron l. r.

Kdor le količjak pozna čustva, ki navdajajo te e. kr. nemške gospo-

de, ki nas tlačijo, ta se temu odloku ne bo nič čudil. Od teh ljudi, ki vladajo zdaj na Kranjskem, ni nič drugega pričakovati. Pozdravljamo pa motivacijo tega odloka. Tu so ti ljudje vsaj enkrat pokazali, kaj mislijo, in kaj jim je na srcu. Ti ljudje ne čujejo, da bi se Slovenci spominjali žrtv 20. septembra 1908, ti hočejo, da bi bili hitro pozabljeni tisti dnevi, ko je e. kr. vojaštvo streljalo po ljubljanskih ulicah in da bi bili pozabljeni tudi tisti, ki so jih zadele in ubile vojaške krogle. Zato pa Adamič in Lunder ne smeta imeti nagrobnega spomenika, najmanj takega, ki ga je postavil celokupni slovenski narod. Na Dunaju imajo žrtve marčne revolucije 1848 svoj spomenik in tisoče in tisoče ljudi roma vsako leto v marcu k tem grobom, ne da bi jim kdo branil; žrtve madžarske revolucije na Ogrskem imajo v raznih krajih spomenike, ki se jim hodijo klanjati tudi državni dostojanstveniki. V Ljubljani pa Lunder in Adamič še nagrobnega spomenika ne smeta dobiti. Naj pa bode tem našim e. kr. zatiralcem eno povedano: Spomin na septembrske žrtve ne bo nikoli ugasnil.

Dnevne vesti.

+ Lepo se bodo blamirali. V sobotni seji je dr. Šusteršič uprizoril akeijo, ki bo vladne stranke strahovito blamirala. Stvar je bolj žaljiva, kakor resna ali priznati se mora: to je dr. Šusteršič dobro uprizoril in je pokazal, da ima tudi humor. Kakor znano, je bila meseca junija l. 1909. v poslanski zbornici velika vojska zaradi bosanske agrarne banke. Takrat je nemški klerikalec baron Morsey predlagal resolucijo, s katero se izreka skupnemu finančnemu ministru Burianu nezaupnica. To resolucijo je takrat poslanska zbornica soglasno sprejela. To je dr. Šusteršič dobro izrazil. V sobotni seji avstrijske delegacije je namreč predlagal to isto resolucijo, ki je bila sprejeta v poslanski zbornici soglasno in je s tem te kolkfaterje, lakaje in petoliznike, ki tvorijo vladno večino, spravil v največjo zadrego. Tako so bili zbegani, da so hitro sejo zaključili. A kaj zdaj? Delegacija je tisto mesto, kjer je izrekal nezaupnice skupnim ministrom. Če imajo delegatje kaj značaja in kaj moštva, morajo tudi zdaj glasovati za tisto resolucijo, za

katero so glasovali lani in s katero so se toliko ponašali. Tega pa ne bodo storili. Tako bomo zdaj doživeli krasni moment, ko bodo vladne stranke glasovale proti tisti resoluciji, ki so jo lani same predlagale in sprejele. V tem tiči dovtip Šusteršičevega predloga. Javnost se bo zopet enkrat smejala na stroške parlamentarnih lakajev.

+ Fanatik vseh fanatikov. Vsi, ki poznajo novega deželno sodnega predsednika ljubljanskega, Adolfa Elsnerja, se strinjajo v sodbi, da je fanatik vseh fanatikov. Kot Nemec je tako zagrizen, da mu ni para dobiti. Se znani Wagner, ki je bil vendar razupit nemški nacionalalec, je v narodnem oziru pravičnejši in uvidnejši, kakor Elsner. Ko bi bil na Levčnikovo mesto prišel Wagner, bi bil sicer tudi nastal velik vihar, a takega srda, kakor proti Elsnerju, bi vendar ne bilo. Saj pa je vlada tudi ravno zato zbrala Elsnerja, kajti njej ni bilo samo na tem, da e. kr. avstrijsko deželno sodišče izpremeni v e. kr. nemško - nacionalno sodišče marveč hotela je tudi useliti Slovence po glavi in jim pokazati, kakšne namene ima. Vsenemška misel je v Avstriji že podražljena, je rekel dr. Kramar te dni v delegaciji in nič tega ne priča bolje, kakor da je postal vsenemški Elsner deželno sodni predsednik v Ljubljani.

+ Značilna sodba. Neki višji nemški uradnik je večer, ko je izvedel, da je Elsner imenovan za deželno sodnega predsednika v Ljubljani izrekel karakteristične besede: Der wird's euch (Slovenem) zeigen, wie der Hänge - Peters den Schwarzen. — Hänge - Peters je priimek nekdanjega nemškega guvernerja v Kamerunu, ki je zamorec kral in obesal, da je strmel ves svet. Kakor se vidi, goje kazinozije prav lepe nade.

+ Kavčič - Pak - Polee - Schneiditz. V justičnih krogih se vse vprašuje, kaj bodo rekli sodni predsednik dr. Kavčič, dvorni svetnik Pak in nadsvetnik Polee in Schneiditz k temu, da je bil za deželno sodnega predsednika v Ljubljani imenovan Elsner. Vsi so starejši, kakor Elsner, po letih in po činu, nekateri so bili celo Elsnerjevi šefi — zdaj pa naj postane Elsner njihov šef. Za te gospoda ne pomeni imenovanje Elsnerja ne le preteriranje nego naravno žaljenje. Naravno je, da vlada vsled tega mnenje, da ti gospodje tega nezaslus-

LISTEK.

Narodni kataster Koroške.

(Poročal Ante Beg na obrambnem tečaju v Ljubljani dne 2. jul. 1910.)

(Dolje.)

Rožak je edini okraj v zgornjem delu Koroške, kjer smo zadnje desetletje napredovali, in sicer za 37/100. Posebno lepo smo napredovali v občini Rožak sami. Leta 1890 je bilo 1524 Slovencev in 336 Nemcev, leta 1900 pa 1551 Slovencev in 177 Nemcev. Slovenci smo torej napredovali relativno za 76 1/100, absolutno pa za 27 duš, dočim so Nemci nazadovali za 159 duš. Največ Nemcev je bilo v Gor. Borovljah. Občina je v slovenskih rokah. Tudi pri sodišču so Slovincem še precej pravični, ker imajo 3 uradnike. Šola je utrkvistična z nemškim, ozir. odpadniškim učiteljskim. Slovenci so imeli podružnično družbo sv. Cirila in Metoda, ki pa so jo izpodrinili s podružnico »Slovenskega šolskega društva«.

Št. J o k o b je tista občina, o kateri se največ piše in govori v slovenski javnosti. Znan je boj za ondotno šolo. Do gradnje jeseniškega predora je bila šola slovenska, in sicer edina popolnoma slovenska javna

sv. Cirila in Metoda, da take šole ni treba podpirati. Ta šola pa je imela tudi za posledico, da se je ustanovilo družbi sv. Cirila in Metoda konkurrenčno društvo »Slov. šol. društvo«, da je izbruhnil konflikt in boj kot proti družbi sv. Cirila in Metoda. Slovenci pa smo pri vsem tem že izgubili skoraj edino slovensko javno šolo na Koroškem.

Narodnostne razmere v tej občini so precej ugodne. Leta 1890. so našli 21. l. 1900. pa 26 Nemcev. Pravega Nemca v občini sploh ni bilo, pač pa so sedaj na novem kolodvoru v Področci. Slovenci imajo »Narodni dom« z bralnim društvom, pošilnico, mlekarino, podružnico »Slovskega društva« itd. Občinski zastop je v slovenskih rokah.

Loga vas blizu Vrbskega jezera je zglebna slovenska občina, ki je v slovenskih rokah. Nemštvo nazaduje. Leta 1890. so našli 2057 Slovencev in 125 Nemcev, leta 1900. pa 2138 Slovencev in 63 Nemcev. Slovenci smo napredovali za 81. Nemci pa so nazadovali za 63 duš. V resnici je le 20 Nemcev. Občina služi vso pozornost, ker je edina zavodno naša ob Vrbskem jezeru. (Nujna potreba slovenske šole, ker so prebivalci deloma nad 4 km vloženi v nemško šolo v Vrbi.) Vodja in organizator Slovencev je znani rodoljub Šlajhar. Občina obsega župnije: Šent

Ilj (znana vsled afere župnika Českega) in kuracijo Loga vasi. Najbolj se ponemčuje Lipa, ki pa se je po zadnjem ljudskem štetju pretvorila v samostojno občino, zato o njej na drugem mestu. Slovenci v Loga vasi imajo pevsko društvo. Župan je Jelen narodnjak, istokot tudi načelnik krajnega šolskega sveta v Šent Ilju. V Št. Ilju je utrkvistična šola, ki ima tudi slovenske ure, vendar sta učitelja renegata. V Logi vasi bi bilo do 130 otrok za šolo.

Občina V r b a je zopet žalostna slika našega rapidnega nazadovanja ob jezeru. Leta 1890. so našli 386 Nemcev in 201 Slovencev, leta 1900 pa že 493 Nemcev in 146 Slovencev. Večino imamo edino še v Dvoru (57 Slovencev in 11 Nemcev), kjer počiva prvobornik koroških Slovencev prof. Lendovšek, ter v Gorjah (71 Slovencev in 27 Nemcev). V Vrbi sami so našli le 2 Slovence. Šoli sta utrkvistični z nemškutarskim, deloma nemškim učiteljskim, le v Vrbi poučuje Ljubljance, ki še ni popolnoma zatajil svoje narodnosti.

Občina L i p a, je, kakor že povedano, nova, ter šteje 656 prebivalcev, od katerih je Slovencev po rojstvu in občevanju 640. Nemcev je le 10, ostali so Italijani. Vendar je občinski zastop v rokah nemškutarskih; Slovenci imajo le enega odbornika. Šola je dvorazredna utrkvisti-

stična, nadučitelj je renegat, učitelj pa Nemec, dasi 98% otrok pri vstopu ne zna nemško. Šola ima podporo »Schulvereina«. Slovenci imajo izobraževalno in tamburaško društvo.

K o s t a n j e so obmejna občina, ki sega preko Tur proti Osojskemu jezeru. Tudi ta občina se močno ponemčuje. Leta 1890. so našli 768 Slovencev in 241 Nemcev; leta 1900 pa že 302 Nemce in le 703 Slovence. Pravi Nemcev je le 15, a še ti priseljeni. V občinskem zastopu imajo Slovenci III. razred, v II. razredu pa enega odbornika in dva namestnika. Župan je renegatski nadučitelj Lea-jak, oče znanih nemško - nacionalnih profesorjev. Iz šole je slovensčina razen verouka izrinjena. Kostonje so rojstni kraj znanega kmetskega pisatelja Schusterja - Drobošnjaka. Najbolje se drže Slovenci v Zgor. Jerzerih, kjer domuje znani domoljub Janez Vošpernik. Tu niso našli leta 1900 nobenega Nemca. Slovenci imajo le bralno društvo, ki pa tudi spi. Šola ima 1000 K podpore od »Schulvereina«. Slovenstvo napreduje.

V r n i m o se zopet preko Beljaka v sodni okraj Podklošter, ki se raztega že v Ziljako dolino. Kakor že omenjeno, smo Slovenci v tem okraju močno nazadovali, ker tukaj imajo Nemci tretjo baso: prodiranje in Beljaka preko Podkloštra - Trbiša in izoliranje Ziljake doline.

ženega preteriranja in krivičnega žaljenja ne bodo mirno vtaknili, nego bodo vrgli justičnemu ministru svoje službe pred noge. Razen teh gospodov pa hočeta menda iti v pokoj tudi nadsvetnik g. Andoljšek in svetnik Einspieler.

† Zopet nekaj o nemškoničnjo-nalni justični upravi. Pametna in Slovencev vsikdar pravična justična uprava je poslala slovenščino popolnoma zmožnega uradnika Kuraška k okrajnemu sodišču v Münz-schlag med trde Nemce, menda da bude tam Nemce slovensko učiti; na njegovo mesto pa je prišel graški Nemec Lobinger, ki se je v takomno-vanem slovenskem tečaju naučil nekoliko slovenskih besedi in ki bi naj sedaj med Slovenci uradoval. Mož ni za rabo, marveč sedi sedaj samo pri kazenskih obravnavah med poslušalci, da se menda njegovo uho nekoliko privadi na slovenske glaso-ve. V trdnjo slovenskem okraju pri St. Lenartu v Slov. goricah uraduje sedaj kot c. kr. sodnik dr. Viljem Traun, koroški Nemec, le malo zmo-žen slovenščine, ki pa kaže svoje nemštvo v uradu, ker izključno nem-ško uraduje; da jezikovno ravnoprav-nost mu ni čisto nič mar. Gotovo ga boče justična uprava nekaj časa tam imeti, da se nekoliko slovenski nau-či in ga potem tja imenovati, ker mesto dosedaj še ni zaseno. Kakor se sliši, je justična uprava le nekoli-ko v zadregi, ker imenovanemu gos-podu je St. Lenart pre slab kraj; on ba-je noče tja prositi in si je izbral bolj-ši kraj; da se mu bude tudi ustre-gio, o tem smo prepričani.

† Posojilo trgovski obrtni za- drug v Gorici. Zadnja »Soča« poro-ča, da na merodajnem mestu v Gori- ci ni še nič znano o državnem posoji- lu po 2 % trgovsko obrtni zadru-gi. Pravi pa, da v svo pravo refleksu- jejo gorški Slovenci na sodelovanje države, ki naj pomaga, da se spravi zopet v normalni trgogospodarski voz, ki je mnogo trpel vsled propada mi- zarske zadruge v Solkanu. — Kleri- kalni hudobiji je šla na led napredna kratkovidnost in trgovsko-obrtna za- druga je morala v kratkem času iz- plačati 1.300.000 kron. »Soča« očita »Slovenca«, da hočejo klerikalci pre- prečiti to državno posojilo, kar je popolnoma verjetno.

— Znižanje vozneje za družinske člane aktivnih oficirjev. V železni- škem ministrstvu pripravljajo na- redbo, po kateri naj se dovoli dru- žinskim članom aktivnih oficirjev na državnih železnicah znižana voz- nina, kakor je že par mesecev na Ogrskem v veljavi. Znižanje bo zna- šalo 50 odstotkov.

Lovska sreča. Krasnega divjega mačka je 13. t. m. ustrelil logar Fer- dinand Sturm na ljubljanskem barju. Pač redek slučaj, ker ni revir pripraven za to divjačino.

Poroka. G. Peter Keršič, c. kr. eodnik v Postojni, se v torek 15. t. m. poroči v Beli cerkvi na Dolenjskem z gđe. Josipino Majzeljevo iz znane rodoljubne rodbine Majzeljeve v Be- li cerkvi. Iskreno čestitamo!

Nad dober centimeter snega je padlo v četrtek v Ratečah na Gorenj- skem. Temperatura je padla na 10° C. Preje je sneg že dvakrat padel to je- sen v Ratečah, a je drugi dan izginil. Zdaj je zopet najlepše vreme z zim- sko pokrajino.

Radeckijev veteran Oman An- zel, vulgo Žvercov je 83 let star v Ratečah (Gorenj.) umrl. Udeležil se

je bojev na Laškem. Zdj živita v Ra- tečah še dva Radeckijeva vojaka.

Železnica na Triglav. List »Elektrotehnik« poroča, da bodo od Bohinjske Bistrice do Velega Polja vozili avtomobili z 80 konjskimi mo- mi, od Velega Polja pa bo zgrajena električna vzpenjača do vrha Trigla- va. Tozadavna akcijska družba se snuje. Predkoncesija je bila podelje- na še pred dlje časom.

Ljubezni svak. V občini Srom- lje pri Brezicah je prišla 9. t. m. Ro- zalija Zupanc k svojemu svaku Vin- cencu Veršec, da kupi od njega ne- kaj hišne oprave. Veršec je poklical svojo svakinjo v sobo, zaklenil vrata ter ji rekel, da mu je ukradla 127 K, ko je pri njem delala. Ker je zavra- čala to sumničenje, je začel vpiti ter potegnil revolver, da jo ustrelji, če mu ne vrne denarja. Zupancova se je te grožnje tako zbala, da je priznala tatvino ter obljubila, da vrne denar. Ko je bila pa na prostem, je šla k orožnikom ter ovadila celo stvar. Ovadbna Rozalija Zupancova je popol- noma verjetna. Veršec, ki je v slabih premoženjskih razmerah in pa na slabem glasu, je tatvino najbrže sa- mo fingiral. Zagovarjal se bo zaradi hudodelstva javnega nasilstva in za- radi izsiljevanja.

Samomor pred poroko. V Kuf- steinu se je 7. t. m. s svojo puško ustrelil ondetni orožniški stražmoj- ster Anton Naier, ko ga je že pred hišo čakal voz, ki naj bi ga odpeljal k njegovi nevesti. Ko se je to sporo- čilo nevesti, ki ga je pričakovala v svatbeni obleki, je ta omedlela. O vzroku samomora se ničesar ne ve.

Padel je po stopnicah delavec v tovarni v Stračicah na Goriškem 28letni Ivan Perko iz Podgore. Ležal je več časa tam v nezvesti. Na to so ga prenesli v goriško bolnico, kjer je umrl.

C. kr. državno železniško ravnat- elstvo v Trstu odda v postaji Isola prezidavo postajnega poslopija, ki ob- stoji iz prezidave enega nadstropja in manjših poprav. Varščina znaša 5 % ponudne vsote in jo je položiti pri blagajni c. kr. državnoželezniške- ga ravnateljstva v Trstu. Podrobni podatki o opremi ponudb, roka za vlaganje itd., so razvidni iz listov »Osservatore Triestino«, »Oesterr. Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferungs-wesen« in »Wochenschrift für den öffentlichen Baudienst«, ka- kor tudi »Wiener Zeitung« in »Ver- ordnungsblatt für Eisenbahnen und Schifffahrt« od 15. t. m. Pojasnila da- je tudi c. kr. državno železniško ravnateljstvo oddelke III. in c. kr. obrat- no vodstvo Trst, državna železnica.

Poročil se je na Dunaju gosp. dr. Fran Skaberné, c. kr. mini- strstveni podtajnik v ministrstvu za boğočastje in nauk, z gospd. Natali- jo pl. Stepski-Doliwa. Iskreno česti- tamo!

Stara hiša. Varnostnim obla- stim, sosebno pa naši policiji in sodi- šču dobro znani Ivan Jerše, roj. 1864. leta v Gorenjem Brniku pri Cerkl- jah, sedaj stanujoč na Glineah, ki ima zaradi svojega dobrega slovesa kot tat iz navade za mesto prepoved- dan povratek, je prišel v soboto na Ranžingerjevo dvorišče ter tam ukra- del za 10 K železa. Le-to je takoj ne- sel v neko trgovino in je prodal za 40 v. Sreča mu pa ni bila mila, kajti še predno je hotel te bore pognati po grlu, ga je presenečil stražnik in are- toval. Oddali so ga sodišču.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ame-

riko 52 Macedoncev, nazaj je pa pri- šlo 153 Hrvatov in Slovencev. Iz Ino- mosta se je povrnilo 26 Macedoncev in 12 Hrvatov. V Kormin je šlo 37, v Videm pa 9 Lahov.

Izgubljeno in najdeno. V petkovi številki se je nam urinila neljuba pomota. G. Karolina Lechingerjeva, ki je izgubila denar ni služkinja, marveč zasebnica.

Iskaz posredevalec slovenske- ga trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 1 kontorist, 1 poslovodja, 5 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki specerijske stro- ke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 4 prodajalke, 9 učencev in 1 učenka. Službe išče: 2 knjigovodja, 2 konto- rista, 3 potniki, 2 poslovodja, 16 po- močnikov mešane stroke, 5 pomočni- kov železninske stroke, 8 pomočnikov manufakturne stroke, 10 pomočni- kov specerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 7 kontoristinj, 9 blagajničark, 11 pro- dajalk, 5 učencev in 2 učenki. Posre- devalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Ne išči v tujini, kdor hočeš imeti lepo in dobro perilo. Domača tvr- dka A. Sarc v Ljubljani izdeluje vsa- kovrstno perilo v lastni šivalnici priznano solidno, in s katerim blag- om se razni tuji izdelki niti primer- jati ne morejo. V izlozbi te tvrde je n. pr. razstavljeno opremo perilo za nekega zunanega naročnika, ka- tero je tako okusno in fino izdelano, da vzbuja splošno pozornost in dela tej tvrdki vso čast.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dolgo so se pripravljali klerikal- ci, da napravijo glaven naskok na kmetijsko družbo, na ono edino gos- podarsko organizacijo, kjer so vse tri stranke, narodno - napredna, kleri- kalna in nemška. Složno delovale v pro- spah slovenskega kmeta, v pro- spah kranjskega kmetijstva. Kleri- kalcem je že dolgo dišala ta organi- zacija, toda tudi pri klerikalcih je bilo nekaj časa še nekoliko pameti, nekoliko razumnosti, da se v tako eminentno gospodarsko organizacijo ne sme zanašati prepri in nesloga, ki mora ubiti vsak napredek. Klerikalci hočejo z nasiljstvom izpremeniti to sko- zinsko gospodarsko organizacijo v strankarsko, politično organizacijo. S tem, da dobe kmetijsko družbo v svoje roke, hočejo začeti z ono izstra- dalno politiko napram naprednim članom te družbe. Toda, kakor so s svojim zavoženim deželnim gospo- darstvom privedli deželo kranjsko na rob propada, prav tako bodo s svo- jo strankarsko politiko uničili glavno oporo našega kmeta — kranjsko kmetijsko družbo.

Kdor je pogledal zadnji čas po- samezne številke »Kmetovalca«, ta je moral videti, kako se priklajajo novi člani. Večinoma teh članov — kmetov je bilo v duhovniških oble- kah. Zglašali so se večidel kaplani, ki s poljedelstvom nimajo prav nika- kršne zveze. Bobnali so po celi deže- li. Pripravljali so se cele mesece. In danes so pripeljali cele črede teh svoj- jih ubogljivih ovčic. Zbirali so jih v hotelu »Union«, od koder so jih žu- pniki in kaplani gnali pred seboj, ka- kor v klavnico. In voljno so stopali

pred svojimi uničevalci, pred onimi, ki so pristaši tiste politike, ki zagovarja ono pogubonosno gospodarsko politiko velikih agrarcev. Kdor po- zna namene naših klerikalcev, tega je moralo srce boleti, ko je videl to za- slepljeno kmetско ljudstvo, ki samo pomaga spletati si vrvi okoli vratu.

V dvorani »Mestnega doma« je bilo vse zamreženo in zastraženo. Po- licijski aparat je bil ves na nogah. Bali so se namreč nasiljev, na kate- re so klerikalni voditelji že pripravili svojo bojovito armado.

Točno ob devetih je predsednik kom. svet. Povsje otvoril občni zbor in pozdravil navzoče. Pozivljaj je navzoče, naj delujejo složno — pri- tem je pa pozabil pristaviti, da je ravno stranka, kateri pripada on sam, zrušila to slovo, da je ravno ku- moval temu prepiru on sam. Takoj nato je odredil volitev devetih od- bornikov, namesto po § 18 družbenih pravil izstopivših, ki jim je pošla po- slovna doba. Izstopili so: Andrej Ka- lan, Josip Lenarčič, dr. Makso Wurzbach, Janko Zirovnik, Franc Gomb- bač, Henrik baron Lazarini, Josip Pogačnik, Viljem Rohrman. Zaradi hitrejše izvršitve volitve je glavni odbor sklenil, da se bodo oddajale glasovnice pri treh volilnih komisi- jah istočasno. Glasovanje se zaključilo ob 11. dopoldne in smejo po tej uri samo še tisti glasovati, ki bodo na volišču navzoči in poprej niso mogli priti na vrsto. V posamezne komisi- je imenuje predsednik sledeče člane: Andreja Kalana, ravnatelja Rohr- mana in stavb. nadsvetnika Pavlina, kot zapisnikarje družbene uradnike: Štuparja, Lokarja in Bukovica in pa po enega zastopnika vlade.

Klerikalci so pri vratih razda- jali sledečo volilno listino: za eno le- to: Viljem Rohrman; za dve leti: ba- ron Apfaltrern, deželni poslanec Mi- hael Dimnik, Jakob Jan, župan v Gorjah in pa Andrej Kalan; za tri leta pa: deželni poslanec Janez Hlad- nik, Josip Kosler ml., dr. Evgen Lampe in Janez Piber.

Kakor je iz te listine razvidno, so klerikalci pometali iz odbora vse pristaše narodno - napredne stranke ter sklenili kompromis z nemškimi veleposestniki.

Občni zbor se popoldne ob dveh nadaljuje.

Izid volitev.

Pri volitvah v »Kmetijsko druž- bo« so bili izvoljeni: ravnatelj grm- ske kmetijske šole Rohrmann s 795 glasovi; baron Apfaltrern s 585, I. Dimnik s 582, Janez Jak s 584, Andrej Kalan s 778, župnik Hladnik s 577, I. Kosler s 582, dr. Lampe s 577 in župnik Piber s 584 glasovi. V manjšini so ostali: Jos. Lenarčič s 312, Fr. Gombáč, ba- ron Lazarini, Janko Zirovnik in Jos. Pogačnik, ki so dobili 200 do 300 glas- ov. Ravnatelj Rohrmann in prelata Kalana, ki sta bila že v starem odbo- ru, so volili tudi naprednjaki. Izid volitev kaže, da bi bili naprednjaki, ako bi se bili količkaj za stvar zani- mali, prav lahko zmagali.

Narodna obramba.

Okrožnica »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Družba sv. Cirila in Me- toda razpošilja slovenskim občinam in narodnim denarnim zavodom na- slednjo okrožnico: Slavni odbor!

postajenačelnika. Slovenci niso prav- nič organizirani, le v St. Jurju ima- jo posojilnico. Nadučitelj v Čačah je osnoval lani pevsko zbor v Čačah in St. Jurju, toda manjka gnotnih sredstev, nasprotniki pa hujskajo. »Prosveta« je poslala lani knjižnici v Čače in St. Juri. Šole so trirazred- na v Čačah in St. Jurju, ter enoraz- redna v Črešnjah. Na papirju so še utrkavistične, toda le v Čačah je nadučitelj Slovenec, vsi ostali učite- lji so ali trdi Nemci, ali pa strastni renegati. V Čačah je kakih 10 nem- skih otrok, v St. Jurju in Črešnjah so vsi slovenski. Šola v St. Jurju ima 6000 K podpore od »Schulvereina«. V cerkvah je še vse slovensko razum evangelija. Orožniki so trdi Nemci in nacijslonci, ravnatoko železniški uslužbenci. Tudi poštarica je srđita Nemka. Vse trgovine so v nasprotnih rokah. (V Čačah bi kazalo ustanoviti posojilnico, ali vsaj konzumno dru- štvo. Tudi trgovci bi dobro uspeval, ker nima vs nobene trgovine, dasi šteje 65 hiš. Istotako bi bila za me- sarja in peka ugodna tla.)

Kakor rečeno, je nemštvo le umetno, narejeno s terorizmom. — Ljudstvo je zbegano in lahkoverno, sicer pa ni pokvarjeno. Organizacija bi morala biti v začetku le gospodars- ka s predavanji gospodarskega zna- čaja. Velike važnosti bi bilo, ako bi začeli Slovenci in Slovani sploh za- hajati na letovišče v ta ziljski raj. Naj bi se pričelo kako narodno pod- jetje (n. pr. opekarna), kjer bi imeli prebivalci zaslужba in čez noč zapu- ste nemške zapeljivce.

(Dalje prihodnja.)

Pred petindvajsetimi leti so sklenili previdni slovenski rodoljubi, vavzuje nevarnosti, katere prete našemu na- rodu ob mejah na severu in jugu, ustanoviti šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, ki bi z ustanavljanjem otro- ških vrtec in slovenskih ljudskih šol podajala slovenskim otrokom v materinščini in v slovenskem dahu potrebnih temeljnih nauk in prvo izobrazbo tam, kjer Slovenci bivajo, a nimajo slovenskih šol. To nalogo je vršila naša družba eno četrtsletje, nemo delovanje je opisano v prilože- ni jubilejni knjigi. Ali je pa po pre- vkih petindvajsetih letih delovanje družbe sv. Cirila in Metoda manj po- vabno? Nemški »Schulverein« zbira mlajšje po Roseggerjevem nasvetu, da ustanavlja pomembne šole in med Slovenci in nam odlačuje naše otroke. V enakem smislu deluje agre- sivno zoper Slovensko italijanska »Lega nazionale«. Nemška »Süd- mark« pa kupuje slovenska zemlji- šča in na teh naseljuje tučce po veri in po narodnosti. Naše meje se nam krejijo in ože, iz teh obmejnih ogro- ženih krajev pa prihajajo obupni kli- ci: Na pomoč! Kako potrebna in bla- goslovljena je temu pokrajinam po- moč iz družbe sv. Cirila in Metoda, zasvedočila sta odlična slovenska rodoljuba, katerih spomin ostane nepo- zaben med Slovenci, mceca Polak in Kotnik s svojimi volici. To so za- svedočili tisoči rodoljubnih Slove- cev, katerim so se pridružili kot dru- žbeni pospeševalci tudi rojaki v daljni Ameriki, to so priznali mnogi denar- ni zavodi in slovenske zavedne obče- ine, ter položili gnotne prispevke na altar domovine, v naročje družbe sv. Cirila in Metoda. Vsa ta volila in do- sedanji prispevki pa ne zadoščajo, ako družba izvede svoje sklepe ter na treh mejah sezida in otvori tri nove šole in otroške vrte. Zato išče družba vedno nove pomoči. Cenjeni odbor! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda se obrača zopet do Vas z is- kreno prošnjo, da sestavljajoče prora- čun za prihodnje leto, ali delujoče raz- delitev podpor v dobre namene, se spomnite blagovoljno s primernim prispevkom zaščitnice in prosvete- ljeje Slovenstva v obmejnih krajih, družbe sv. Cirila in Metoda. Pripo- minjamo, da nam dela velike skrbi vzdrževanje že ustanovljenih šol, te skrbi pa so več kot podvojene, ako hočemo ustreči potrebam in vedno glasnejm klicem: Na pomoč! — Vo- dstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 2. novembra 1910.

Martinov večer šentjakobske in trnovske podružnice sv. Cirila in Me- toda, ki se je vršil v soboto zvečer v gostilni g. Kavčiča na Privozu, se je izvršil nad vse častno. Udeležili so se ga prvomestnik družbe šol. svetnik g. Senekovič, g. notar Hudovernik, dr. Kokalj in veliko število drugega odličnega občinstva. V imenu po- družnice je pozdravil navzoče tajnik g. Smole, govoril je v imenu glavne družbe g. notar Hudovernik, ki je v krepkih, jedrnatih besedah opisal ne- varno stanje, v kojem se nahaja slo- venski narod ter spodbujal k nadalj- nemu požrtvovalnemu delu. Na kla- vir je igrala gđe. Adi Lukanova, ki je s svojim eksaktnim igranjem do- kazala, da je prava umetnica. Na- vzoče občinstvo ji je bilo zelo hvalež- no. Kar se tiče »Ljubljanskega Zvo- na« pač ni treba poudarjati, da je bilo njegovo petje zopet na višku, ker vsakdo pozna pevске vrline tega društva. Veliko smeja je vzbudil g. inž. Brinšek s svojimi komičnimi na- stopi, ki je nabral par lepih srebrih za »svetega Ciril in kompanjona«. Splošno smemo trditi, da je ta večer jako lepo uspel. Grajati pa moramo, da se tega večera ni udeležil marsi- kdo, ki bi se ga sicer prav lahko.

Ciril - Metodova družba je pre- jela lepo zbirko knjig, ki so jih zbi- rali dijaki ljubljanske realke prejš- njih letnikov. — Iskrena hvala in v posnemanje!

Društvena naznanila.

Predavanje »Splošnega sloven- skega ženskega društva«. Včeraj do- poldne je v veliki dvorani »Mestnega doma« zbral g. deželnosodni svetnik Fran Milčinski veliko število svojih malih prijateljev in prijateljic, katerim so se pridružile dame in gospodje v lepem številu. Nadaljeval s čitanjem svojih originalnih slovenskih pravljic. Vladala je tišina, ko je gosp. svetnik, kakor skrbni oče in vzgojevalec v obli- ki mičnih in zanimivih pravljic raz- lagal mladini razna moralna načela. Gosp. Milčinski je pokazal pravo pot, ki vodi v srce teh malčkov. Pravljice izidejo okoli Božiča in sicer ilustrirane. Želeli bi, da bi naša šolska vodstva opozarjala vedno šolarje in šolarice na ta vzgojevalna predavanja. »Splošnemu slovenskemu ženskemu društvu pa čestitamo, da je pridobilo g. svetnika za ta vzgojevalna predavanja, vsaj je znano, da je ravno g. svetnik Milčinski tisti, ki je skrbstvo naše mladine pri- vedel v popolnoma nov, modern tir. »Slavček« Martinov večer. O snočjem tako lepo uspelom Martinov-

Občina Podklošter sega do Brnce, ter obsega župnije St. Lenart pri 7 studenih, Podklošter in Vrata. Najbolj so Nemci napredovali v tej občini. Leta 1890. so našli 2171 Slovencev in 1434 Nemcev; leta 1900 pa 1874 Slovencev in 1615 Nemcev. Slovenci smo torej nazadovali za 297, Nemci pa napredovali za 181 duš. V trgu samem smo padli Slovenci od 112 na 94, Nemci pa narasli od 279 na 318 duš. V resnici je le 8—10 nemških rodbin. Veliko premoč ima- jo Nemci tudi v Zilici (tovarne) in v Vratah. V trgu je nemštvo zelo agre- sivno. Nemci imajo vsa mogoča boj- na in nacionalna društva: »Schul- verein«, »Südmark« itd. Za zgradbo šole je prispeval »Schulverein« 10 tisoč kron. Šola je popolnoma nem- ška s trdnemskim učiteljstvom, le nadučitelj zna nekoliko slovensko. Otroci pri vstopu večinoma ne znajo nemško. V cerkvi je še slovensko, le ena pridiga v mesecu je nemška, evangelij pa se čita v obeh jezikih. V Lovčah in Zagorcih so večinoma protestanti iz Trubarjeve dobe, ter imajo svoj tempelj v Zagorcih. Da- nes so ti protestantje najhujši nacijs- nalci, v ostalem pa šnoparji. V okoli- ci so še najbolj zavedni Slovenci v Pečah, kjer so našli leta 1890. 248 Slovencev in 63 Nemcev; leta 1900 pa 174 Slovencev in 102 Nemca.

St. Lenart s krajema Ločil in Rekarja vas je še večinoma sloven- ski, dasi tudi tu nemštvo narašča. Šola je utrkavistična s slovenskimi ura- ni. V St. Lenartu je slovenska posoj- ilnica. Najzvednejši rodoljub je znani Mat. Wuti, mnogoletni pred-

sednik beljaške podružnice Ciril-Me- todove.

V Vratah in Megvarjih Nemei silno prodirajo, ter že tvorijo verigo, ki zapira med Podkloštom in Trbi- žem vrata v Ziljsko dolino. L. 1890. je bilo v teh dveh krajih 413 Neme- cev in 223 Slovencev; leta 1900 pa 433 Nemcev in le 146 Slovencev. Šola je popolnoma nemška, tudi iz cerk- ve se izganja slovenščina.

Občina Straja vas je že v Ziljski dolini. Prebivalstvo je po rojstvu le slovensko, vendar so našli- li leta 1890. 110, leta 1900 pa 186 Nemcev. Gospodari v občinskem za- stopu so nemškutarji, Slovenci ima- jo le III. razred (4 odbornike). Pri zadnjem ljudskem štetju je obsegala občina še župniji Gorje in Bistrico, od tedaj pa je dobila Bistrica lastno občino. Tudi ta občina je v nemšku- tarskih rokah, dasi so vsi prebivalci po rojstvu Slovenci. Slovenci imajo v občinskem zastopu le dva zavedna odbornika. V Gorjah je šola utrkavi- stična z nemško mislečim učitelj- stvom, a otroci iz Strajevasi hodijo zaradi bližine v nemško šolo v Vra- ta. Tudi v Bistrici so sami nemško- nacionalni, deloma trdnemški učitel- ji. Šola ima 3000 K podpore od »Schulvereina«, zato se je bati, da se proglasi za nemško podružnico »Schulvereina«. V cerkvah je še vse slovensko. Najbolj je zavedno ljud- stvo v Zahomcu, kjer še niso našli nobenega Nemca. V vasi je več za- vednih rodoljubov (Milonig, Zwitter, Wigele). Zahomčani imajo izobraže- valno društvo. Bistrica, ki je nekoč najbolj slovela po narodni odličnosti,

kjer je zaplapolala prvič naša tro- bojnica na Slovenskem, se silovito naglo pogreza, največ vsled nezmo- nosti dušnega pastirja. Prihodnje ljudsko štetje nam to potrdi. Tukaj je bila podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, ki so jo duhovniki pustili razpasti. Danes so bivši podružnični odborniki funkcionarji v podružni- cah »Schulvereina« in »Südmarke«. Leta 1880. še ni bilo v Bistrici nobe- nega Nemca, leta 1890. pa že 23. Tu ima »Prosveta« knjižnico.

Tretja občina Smerče obsega levi breg Zilje, in sicer župniji Čače in St. Juri. Nemštvo, oziroma re- gativstvo bujno cvete. Leta 1890. je bilo samo 133 Nemcev poleg 2257 Slovencev! leta 1900 pa že 603 Nemei in le 1582 Slovencev. Slovenci smo padli od 944⁴⁰/₁₀₀ na 723⁴⁰/₁₀₀ in ta- ko je samoslovenska občina postala mešana. Občina obsega že čisto nem- ške dele Rut, Krenta ter grad Was- serloenburg. Nemci so dobili še veči- no v Čajni (202 Nemca in 185 Slo- vencev) in v Borčah (63 Nemcev in 42 Slovencev), dočim na Potoku (rojstni kraj Urb. Jarnika) in Glo- bočah še niso našli pri zadnjem ljud- skem štetju nobenega Nemca. Izmed naštetih 603 Nemcev pa je pravih Nemcev v celi občini le 54. Občinski zastop je večinoma nemškutarji, Slovenci imajo le III. razred (6 od- bornikov). Župan je deželni poslanec Fischer v Čajni, ki je prišel le s po- močjo Slovencev do županstva. Nem- ški terorizem prihaja iz Čajne od par gostilničarjev, železniških uradni- kov in — orožnikov. Tu je sedež po- družnice »Südmarke« pod vodstvom

vem večeru „Slavca“ dodajamo k jutranjemu poročilu še naslednje: Martinov večer je pozdravil brzojavno „Slavca“ češki ustanovitelj gospod inženir Bašta z rodbino sledeče: „Mnogo sreče k današnjemu Martinovemu večeru želi in srčne pozdrave pošilja inženir Bašta z rodbino“. Dalje pripominjamo, da je petje vodil društveni pevovodja g. Albin Lajovic. Nastopili pa so v četverospelih gg. Dachs ml., Škerlj, Bogataj in Puc. V tenorsamospevu predsednik g. Dražil, v komičnih prizorih pa gg. Rabič, Gorjanc, Vojska, Godbo, ki je jako ljubljivo in eksaktno igrala, je oskrbel ljubljanski oktet g. Zorniča.

Društvo c. kr. davčnih uradnikov za Kranjsko ima svoj 9. redni občni zbor, dne 4. decembra t. l. ob 10. dopoldne pri „Roži“ v Ljubljani. Prosi se prav obilne udeležbe.

Sovodnj. Tukajšnja kmetijsko izobraževalno društvo ima svoj redni občni zbor dne 20. t. m. ob 2. popoldan pri g. Andr. Telbanu.

Dobski krožek učiteljskega kamniškega okraja se snide k prijateljskemu razgovoru v soboto 19. t. m. ob 2. popoldne na Viru pri „Vehovcu“.

Odbor akademskih teh. društva „Triglav“ v Gradcu si je na svojem prvem občnem zboru dne 5. novembra izvolilo za zimski tečaj 1910/11 sledeči odbor: Predsednik: Anton Hrovat, cand. med.; podpredsednik: France Hrašovec, cand. iur.; tajnik: Ivan Marsel, stud. iur.; blagajnik: Janko Košan, cand. iur.; knjižničar: Fran Stamo, cand. med.; gospodar: Miroslav Kuhelj, stud. iur.; oda, namestnik: Miroslav Schindlger, cand. iur.; revizorja: Ljudevit Jager, cand. geod. in Martin Ogorjev, cand. med.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče. Jutri, v torek, se igra na vsestransko zahtevanje drugič A. Bissonova izborna drama »Neznanka«, in sicer za nepar - abonente. Ta vseskozi veleznamična drama, polna napetega dejanja, je pri premijeri izredno ugodila, ter zapustila neizbrisni vtisk. Igra se že drugo sezono, opetovano tudi na dunajskem dvornem gledališču, ter na »Narodnem divadlu«, kjer žanje gospe Hořicova v glavni vlogi kološalne triume. Igrala se je z velikanskim uspehom tudi na Dunaju. Pri nas jo igra ga. Danilova z vse svojo umetniško rutino. Poleg nje imajo velike vloge g. Nučič, g. Verovšek, g. Bohuslav in g. Povh.

Slovenski jug.

Banova pogajanja hrvaško-srbske koalicije. Ban dr. Tomašič je v soboto povabil k sebi delegate, ki jih je imenovala hrvaško-srbska koalicija, da se pogajajo z vlado glede sestave vladne večine v saboru. Ti delegati so: dr. Medaković, dr. Mažuranić in dr. Lorković. Konferenca je trajala od 11. dopoldne do 1. popoldne. Na konferenci je bil navzoč tudi oddelni predstojnik za nauk in bogoslovje dr. Amra. Izdan je bil ta-le komunikat: »Na poziv bana dr. Nikole pl. Tomašiča so se odposlanci hrvaško-srbske koalicije dr. Medaković, dr. Mažuranić in dr. Lorković danes napotili v bansko palačo na konferenco, ki je trajala od 11. do 1. popoldne. Ban dr. Tomašič je predvsem zaprosil pojasnila o zadnjem sklepu koalicije. Pri razpravi, ki se je o tem razpredala, so sodelovali vsi navzoči. Ban je vzel na znanje pojasnilo o sklepu koalicije. Konferenca je končala brez rezultata. Koncem posvetovanja je ban izjavil, da takoj odputuje v Pešto in na Dunaj.

Kaj bo s hrvaškimi saborom? Dne 12. t. m. je potočel rob, v katerem bi moral biti sklican hrvaški sabor. Ban je torej kršil zakon, ker ni v določenem roku sklical sabora na zasedanje. Kakor hrvaški listi pišejo, bo sabor vendarle v kratkem sklican. Otvorjen bo s kraljevskim reskriptom ter takoj na to odgođen v svrhu pogajanj za sestavo vladne večine.

Odmev »veležidajniškega« procesa. V dr. Frankovem »Hrvatskem pravu« je 1. 1909. izšla notica, v kateri se je dr. Tomljenović očitalo, da se je bal priti na »veležidajniški« proces kot zagovornik radi tega, ker bi ga lahko kot obdolženca posadili na obtožno klopi. Nadalje so se dr. Tomljenović kot javnemu notarju v tej notici očitali nerednosti v poslovanju. Radi tega očitanja je dr. Tomljenović tožil odgovornega urednika »Hrvatskega Prava« Martina Lovrenčiča. Na to tožbo se je vršila v soboto obravnavna pred zagrebškim sodiščem. Obtoženeec je nastopil po priče dr. Krasu in Petru Kodžiju, ki sta oba znana kot svedoka iz »veležidajniškega« procesa, dokaz resnice. Njiju izpovedbe so izpodbili, dr. Tomljenovićevi svedoki Kovačič, Hajdić, Stanković in Lazić, na kar je bil odgovorni urednik »Hrvatskega Prava« obsojen v 14dnevni zapor in v plačilo stroškov v znesku 65 K 90 vin.

70letnica hrvaškega igralca. Svojo 70letnico je to dni slavil zaslužni član in vpokojeni upravitelj hrvaškega narodnega gledališča v Zagrebu, Adam Mandrović. V imenu gledališča so jubilarju čestitali iztendant Treščić in oba ravnatelja Albini in Bach.

Hrvaški pisatelji v srbski izdaji. »Srbska književna zadruga« izda letos v srbski transkripciji dela hrvaškega pisatelja Josipa Kosarca. »Srbska književna zadruga« si je torej vzela za izgled delovanje »Matice Hrvatske« in »Slovenske Matice«, ki na sličen način že več let delujeta za kulturno vzajemnost jugoslovanskih narodov.

Falsifikator Vadić poslanec Supilu. Falsifikator Friedjungovih dokumentov Vladimir Vadić je pisal, kakor smo že zabeležili, uredniku »Novega Lista« Franu Supilu pismo, v katerem je priznal, da je on fabriciral Friedjungove dokumente. Dodično pismo se glasi: »Gospod Supilo! V mojih rokah se nahaja akt, ki sem ga pisal in prepisal po naročilu grofa Aehrenthala in grofa Forgach in ki se nanaša na vas, da ste baje dobili 6000 dinarjev od »Slovenskega Jugu«. Moral bi iti na Friedjungov proces kot Milan Stefanović, tajnik »Slovenskega Jugu«. Vlad. Serg. Vasić, Kralja Petra ul. št. 43.

Potovanje dalmatinskih trgovskih zbornic v Sarajevo. Trgovska zbornica v Splitu je splošila misel, da bi trgovske zbornice v Splitu, Zadru in Dubrovniku skupno posetile trgovsko in obrtniško zbornico v Sarajevo. Vsaka zbornica bi naj poslala v Sarajevo svojega predsednika, podpredsednika, tajnika in svojega zastopnika v deželnem zboru. Izlet v Sarajevo se ima vršiti koncem tega meseca.

Anketa o makedonskih in balkanskih vprašanjih. Bolgarska revija »Sovremenna misel« je otvorila anketo o makedonsk. in balkanskem vprašanju. Najnovejša številka te revije priobčuje mnenja vseh uglednejših bolgarskih politikov, raznih makedonskih prvakov in strokovnjakov, ki se zanimajo za ta vprašanja.

Novi sofijski župan. Kakor smo sivečasno javili, je sofijski župan Kirkov odstopil. Pri svoji demisiji je vztrajal, da si mu je občinski svet soglasno izrekel zaupnico. Te dni se je vršila volitev novega župana. Za župana je bil izvoljen g. Batalov, ki je danes že prevzel županske posle.

Po slovanskem svetu

»Ruskoje Zerno«. Pred leti so osnovali na Ruskem društvu, ki si je nadelo nalogo pošiljati ruske kmetke mladeniče med zapadne Slovane, da se praktično izuče umnega poljedelstva. To društvo so krstili na ime »Ruskoje Zerno«. Pretekli teden je imelo to društvo svoj občni zbor, katerega so se udeležili vsi društveni gojenci, ki so se vrnili v svojo domovino. Vsi gojenci so po vrsti poročali o svojem bivanju med zapadnimi Slovani, o svojih izkušnjah, ki so si jih pridobili v kmetijskih strokah med tem bivanjem, ter pohvalno omenjali veliko gostoljubnost, s katero so bili povsodi sprejeti. Občni zbor je soglasno sklenil izreči iskreno zahvalo češkemu poslancu Diirrichu, dr. Riedlu v Prerovu in slovenskemu poslancu Ivanu Hribarju za njihove zasluge, ki so si jih pridobili za društvo »Ruskoje Zerno« s tem, da so po očetovsko skrbeli za ruske gojence, ki so bili poslani na Moravo in na Slovensko.

Nemški naval na Rusko. Iz Kijeva poročajo, da se je v Berlinu osnovala velika delniška družba, ki ima namen uvesti plovbo s parniki na reki Dnjepru. Ob Dnjepru se zgradi velike tornvice in posebna ladjeladnica. Kasneje se promet s parniki razširi tudi na pritoke reke Dnjepra. Centralno ravnateljstvo te družbe, katero tvorijo razni nemški velekapitalisti, bo v Berlinu. Društvena pisarna pa v Kijevu. Ruski listi izražajo upravičeno bojazn, da bo to ogromno podjetje popolnoma iztisnilo rusko plovbo s teh rek.

Izpred sodišču.

Važno za pijance. Najvišje sodišče je to dni storilo sklep, ki pomeni važen korak v boju zoper pijančevanje, korak, ki zna marsikakega pijanca — strezniti. Stvar je naslednja: V Bolcanu na južnem Tirolskem živi človek, ki ga rad čez mero pije. Zaradi tega so ga hoteli njegovi sorodniki postaviti pod kuratelo. Zaslilani zdravniki so izrekli, da je mož popolnoma pameten, kadar je namreč trezen, a da je malokdaj pri popolni pameti, ker se ga vsak dan napije in je vsled tega trajno v stanju pijanosti. Na podlagi te zdravniške izjave je okrajno sodišče v Bolcanu zavrnilo zahtevanje sorodnikov omenjenega vinskega brata, češ, kadar je mož trezen, tedaj je popolnoma pameten — torej ni blazen. Okrajno sodišče v Bolcanu pa je ovrglo razsodbo prvega sodišča in je vinskega brata postavilo pod kuratelo, češ, ker je mož le malokdaj trezen, je pravzaprav permanentno v stanju pijanske blaznosti, katero stanje prekine le malokdaj in le za kratek čas. To razsodbo je odobril nad sodišče v Inostudju in tudi najvišje sodišče. Pijanček ostane torej kot umoboljen pod kuratelo. To zgodbo v eksperimentalnem povem ... Čuvajte se pijančki, prišli so resni časi.

Kraval pri cerkvenem prošenju. Pri Sv. Vidu pod Ptujem je bilo 19. junija t. l. običajno cerkveno prošenje, h kateremu je došlo mnogo ljudi iz okolice. Neki Janez Rožman iz Juroveca je pa začel v gostilni Franca Šosterića prepričevati, da katerega je dal nekemu pijonirju iz Ptuja zašušnico. Iz tega prepričevanja je nastal kmalu velik preteg, tako da je moral intervenirati žandarmerija. Z veliko težavo so aretirali orožnika silovitega Rožmana, ki je dobil pomoč od sodrugov. Ko so žandarmi poljali Rožmana v občinski zapor, jim je sledila cela množica, kakih 300 ljudi, ter zahtevala, da naj izpuste Rožmana. Pred občinskim zaporom se je vrkel Rožman na tla, tudi množica se je začela silovito obnašati proti žandarjem, tako da so bili ti prisiljeni, prositi za pomoč 4 navzočih pijonirjev iz Ptuja. Pijonirji so izdali takoj svoje bajonete ter se postavili pred žandarje. Pri tem je skočil neki Anton Maroh, viničar, proti enemu pijonirju, ter mu zaklical: »Šaurekud, kaj hočeš tukaj? Jaz sem bil četovodja pri vojaki.« Vojak se je komaj obranil silovitega Maroha: med tem se je posrečilo žandarjem Rožmana spraviti v zapor. Ko sta čez nekaj časa prišla nazaj pogledat, sta našla nekega Janeza Habjaniča iz Juroveca ravno, ko je skušal zapretega Rožmana oprostiti. Dvignil je že duri iz tečajev in gotovi se bi mu namera posrečila, če bi ne došla orožnika, ki sta seveda nadalje poskuse zapretila. Odpeljala sta nato zapretega Rožmana v Ptuj k okrajni sodni. Tudi pri tem jima je sledilo kakih 30 oseb, ki so hotele osvoboditi aretiranca in se zoperstavljale žandarjem. — Obtoženi je bilo vseh skupaj 12 fantov radi zločina javnega nasilja. Nek Klanjšek in Drofenik sta razven tega obtožena radi žaljenjivosti, ker sta zasramovala žandarje. Okrajna sodnija je po zaslilnjaju dosti pri v glavni razpravi obsodila: Janeza Rožmana v 6mesečni, Antona Maroha v 4mesečni in Antona Habjaniča v 3mesečni ostri zapor. Rudolfa Štrafela v 14dnevno, Andreja Letonja v 10dnevno, Vincenca Kavčiča v 3tedensko, Janeza Klanjškega v 3tedensko, Mihaela Drofenika v 10dnevno, Janeza Maroha v 10dnevno, Franca Habjaniča v 10dnevno ječo. Anton Javornik in Tomaž Cestnik sta bila oproščena.

Razne stvari.

* Svojemu otroku vrat prerezal je lani pekovski pomočnik Andrej Neveri na Dunaju. Nato so ga oddali v blaznico, kjer so ga nedavno izpustili. Medtem se je pa hudo delstvo izvedelo in so ga pričeli iskati. Nedavno tega ga je policija dobila v nekem hotelu na Dunaju in ga zaprla.

* Dijakinja se zastrupila. V Gradcu se je zastrupila 25letna služateljica na filozofski fakulteti, Vera H a m m e r l, hči okrajnega glavarja v Inostudju. Javila se je k izpitu iz mineralogije, a bila reprobirana. Po skušnji je takoj zapustila dvorano ter zaužila ciankali. Bila je na mestu mrtva. Vsi zdravniški poskusi, ohraniti jo pri življenju, so bili zastonj.

* Roparski napad na Dunaju. V soboto je napadel v 6. dunajskem okraju 17letni čevljarški učenec Jož Zboril soprogo čevljarškega mojstra Soukupa z nožem, ter zahteval od nje denar. Začel se je ljut boj na življenje in smrt. Ženi se je posrečilo, iztrgati napadalec nož iz roke. Ključa je na pomoč, na kar je napadalec zbežal. Ponoči so ga pa aretirali.

* Monsignorjev roman. Pred nekaj tedni se je med tajnikom papežev državne pisarne, monsignorom Catachiam in nečakinjo škofa v Trani razvil ljubezenski roman Monsignor je dan za dnevno zahajal v škofjasko palačo in kmalu se je med obema vnela srečna ljubezen. Ko sta pa tajnik in njegova prijateljica nekega dne izginila, je pa škof brzojavil državnim pisarni v Rim: Catachio je teško osumljen, prosimo, nadzorujte ga. Državna pisarna je pa mislila, da se ta osumljenost nanaša na kolero in je k vsem vlakom odredila zdravnike, da Catachia spravijo na varno. Šele sedaj, ko listi prinašajo posamične tožbe ljubezenskega dogodka, poznajo v državni pisarni pravi škofov sum proti monsignorju Catachiju.

Kupujte jutranjo izdajo »Slovenskega Naroda«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Delegacije.

F. — Dunaj, 14. novembra. V današnji seji avstrijskih delegacij, ki se je začela ob pol 11., je kot prvi govoril delegat Lecher. Izjavil je, da on in somišljeniki ne bodo glasovali za dr. Šusteršičevo resolucijo. Smatra, da spada zadeva pred forum za enake zadeve, to je pred bosanski sabor. Stvarno konstatira, da je bila resolucija, ko je bila svoj čas v poslanski zbornici podana, soglasno sprejeta in da je imela popoln uspeh. Onemogočila je namreč oduševstvo agrarne banke. Dr. Šusteršič obdelava sedaj že pogreto juho. Dr. Šusteršič ve, da se je skupni minister Buian poboljšal. Kršačsko-katoliški dr. Šusteršič menda ne pozna izreka sv. pisma, v katerem stoji zapisano: »Več veselja imajo v nebesih nad enim spokornikom, kakor pa nad 99 pravičniki.« Javno je, da dr. Šusteršič s svojo resolucijo ne zasleduje stvarnih, temveč le osebnih ciljev svoje politike, pot, po kateri mu ni mogoče slediti.

Za Lecherjem je govoril exminister Baerenreither, ki se je obširno bavil z državnopravnimi razmerami Bosne in Hercegovine. Kritikoval je sedanjí slabi ustavni sistem, ki zahteva za vsako najmanjšo stvar odobravitve avstrijske ogrske in bosanske vlade in s katerim je vsaka akcija otežena.

Naj se uvede iz avstrijskih, ogrskih in bosanskih vladnih zastopnikov obstoječi najvišji upravni svet. Po Baerenreitherju je govoril delegat Kozlovski, za njim govori Mandić. Seja še traja.

Dr. Ploj in Baljak glasujeta proti dr. Šusteršičevi resoluciji.

S. — Dunaj, 14. novembra. Popoldne pada delegat dr. Ploj v svojem imenu in v imenu delegata Baljaka izjavo, da iz gotovih stvarnih razlogov ne moreta glasovati za dr. Šusteršičevo resolucijo, da je ta res bila svoj čas povsem umestna, da je imela tedaj tudi popoln uspeh, stvarna podlaga za njo pa je danes padla, ker manjkajo predpogoji. Pomembno je, da bo delegat Baljak, ki je ostro napadel bosanske razmere v teh delegacijah, glasoval proti dr. Šusteršičevi resoluciji, ker noče spadati med one, ki bi podpirali efekt nastopa obstrukcionističnega pozerja.

Uspeh dr. Šusteršiča.

S. — Dunaj, 14. novembra. Dr. Šusteršič bo s svojo resolucijo povzročil, da se bo svoj čas sprejeta nezaupnica izpremenila v zaupnico ministru Bulanu.

Cesar in dr. Šusteršič.

S. — Dunaj, 14. novembra. V kuluarjih zbornice se danes mnogo razpravlja o tem, da letos cesar pri sprejemu delegatov ni nagovoril dr. Šusteršiča, dasi je govoril skoro z vsemi drugimi delegati. Delegati pripovedujejo, da se je dr. Šusteršič le to pred cesarjem naravnost skrivaj ter se tiščal v ozadju.

Cesar o draginji.

Dunaj, 14. novembra. Cesar se je v soboto nasproti nekemu delegatu izrazil, da je sedanja draginja že neznosna in da se bodo morale združiti vse stranke, da najdejo vzporna sredstva proti draginji.

Beg grofa Tolstega.

M. — Berlin, 14. novembra. Iz Petrograda poročajo, da je vzrok bega grofa Tolstega iskati v rodbinskih razprtijah. Pravi povod tem razprtijam je bilo gromozno vprašanje. Grof se ni mogel sprijazniti s tem, da so člani njegove rodbine njegova pisateljska dela izrabljali v to, da se okoristijo in obogate. Tolstoj je v zadnjem času zlasti mnogo trpel pod ekscentričnostjo svoje žene. Grofica Tolsta je pisala svoje sestre v Petrograd, da se boji, da razburljivih godkov zadnjih dni ne bo preživela. Grof Tolstoj se nahaja sedaj v Šamartinskem samostanu pri Kalugi. Tjaki se je pripeljal z železnico. Vozil se je v vozu najnižjega razreda skupno s kmeti in delavci. Prvotno je imel sabo samo 38 rubljev, šele v zadnjem hipu pred njegovim odhodom mu je njegova hčerka vtaknila v žep še 300 rubljev. V šamartinskem samostanu živi že več let grofova sestra.

Varišava, 14. novembra. Premijo v znesku 5000 rubljev, ki je bila obljubljena tistemu, ki izsledi grofa Tolstega, dobi korespondent »Ruskega Slova«.

Deleasce ne bo poslanik v Carigradu.

Pariz, 14. novembra. Vest, da bo za francoskega veleposlanika v Carigradu imenovan bivši minister zunanjih del Deleasce, je neresnična.

Razpust angleškega parlamenta.

London, 14. novembra. Parlament bo razpuščen 10. januarja 1911. Volitve se prično 14. januarja.

Demonstracije proti Amerikancem v Mehiki.

Q. — New York, 13. novembra. Amerikanski konzul v Ciudadu je bil večeraj ogrožen od demonstrirajočih Mehikancev. Demonstranti so se navzili na uradno konzulovo poslopje in ga bombardirali s kamenjem. Konzul je zbežal. V celi tej mehiški provinci so izbruhnili nemiri proti Amerikancem.

Gospodarstvo.

— Nova določila budapeštanske produktne borze. Borzna zbornica budimpeštanske produktne borze je sklenila nova določila pri uzaneah za termisko kupčijo z žitom. Določila se je namreč, da se ne sme od 1. januarja 1911 nadalje s pšenico, ržjo, ovsom in ripsom zadnje žetve sklepati kupčij pred 1. januarjem, s koruzo ne pred 1. junijem dotičnega leta, v katerem se je žito pridelalo. — Budapeštanski trg je bil do zdaj edini, na katerem so do zdaj sklenili tako dolgodobne termiske kupčije.

Kartel cementaren. V vprašanju obnovitve kartela cementaren, ki preneha dne 31. decembra t. l., še niso prišli do jasnosti napram vsem, da pride vendarle do podaljšanja kartelne pogodbe in k sporazumu z outsiderji, se na to kaže, da podjetja, združena v kartelu, že delj časa sklepajo kupčije za leto 1911, tako da bi imelo podaljšanje kartela samo problematično vrednost. Skoraj gotovo pride torej do cenovnega boja.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani.

št. 34. (Nepar). Društ. predst. 2038.

V torek, 15. novembra 1910.

Noviteta: Drugič: Noviteta:

Neznanka.

(La femme x . . .)

Drama v 4 dejanjih. Spisal Alek. Bisson. Režiser Hinko Nučič.

Blagajnica se odpre ob 7. uri.

Začetek ob 7 1/2. uri. Konec po 10.

Prihodnja predstava bo v četrtek, 17. novembra.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. novembra: Jakob Cecetto, zidarski mojster, 55 let, Tabor 3. — Alojzij Sachs, učitelj v prisilni delavnici, 41 let, Poljanski nasip 56.

V deželni bolnici:

Dne 9. novembra: Ivan Gorup, kočar, 29 let.

Dne 11. novembra: Ivan Bregovšek, zasebnik, 39 let.

Meteorološki poročilo.

Vilina nad morjem 300-2. Srednji vrtalni tlak 736-6 mm

novembra	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetri	nebo
12.	2. pop. 737.1	8.8	sr. zahod del. obl.		
	9. zv. 736.0	3.2	brezvetr. jasno		
13.	7. zj. 739.0	-2.6	slab jug		
	2. pop. 738.9	7.0			
	9. zv. 738.2	1.6	sl. zah.		
14.	7. zj. 734.4	7.3	sr. zahod oblačno		

Srednja predvečernja temperatura 4.3°, norm. 4.4° in včerašnja 2.0°, norm. 4.1°. Padavina v 24 urah 2.0 mm in 4.4 mm

Potrim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, brat in svak, gospod

Alojzij Sachs

učitelj prisilne delavnice

včeraj zvečer ob 4 uri v 40 letn svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. 3791

Pogreb predragega rajnika bude iz prisilne delavnice v torek ob 3 uri popold. na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, 14. novembra 1910.

Ivanica Sachs soproga. — Štefan in Mila otroci.

Prvi slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Prodajalka!

U. v trgovini mešane stroke solidnega obnašanja, smelca slovenskega in nemškega jezika, dobi dobro mesto. Prednost imajo take, ki znajo živati na stroj. — Ponudbe po možnosti s fotografijo naj se pošljejo na trgovino J. J. Rošiča v Pregradi pri Rogatcu. 3708

Božično darilo,
najprikladnejše darilo za igralce na citre
„Vseslovanski album“
obsegajoč 100 izbranih najlepših pesmi za
citro Pregled s cenikom pošilja brezplačno
Josip Sorg na Dunaju, XII/4 Oberhettendorf.
3789

Učenka

se sprejme v trgovino mešanega blaga
Jvan Slaninac, Šmartno pri Litiji.
3756

Lepo stanovanje

v II. nadstropju, 4 sobe s pritliklo
in delom vrta, za februar prihod. leta
po zmerni ceni, je oddati v prijazen,
mirni in senčnati **Novi ulici št. 3.**

Na dve bolj majhni, novi, čisto prosti
hiši išče se od privatnika

posojilo

Ponudbe se prosijo pod šifro
„Privatnik“ na uprav. »Slovenskega
Naroda« do 20. novembra. 3788

Dobro vpeljana trgovina

s skladišči in kletmi eventualno tudi
stanovanje se odda s februarjem
prihodnjega leta v najem.

Natančneje se poizve na Poljan-
ski cesti št. 7, I. nadst. 3785

Mlad trgovski pomočnik

dobro izveščen v špecerijski in mešani
stroki, vešč treh jezikov, išče primerne
službe v mestu ali na deželi. 3787

Ponudbe pod „Dobra moč“ po-
štno ležeče Ljubljana, glavna pošta.

Odda se takoj mebljena ali ne-
mebljena 3767

SOBA

s posebnim vhodom v Gradaški ulici
št. 8, I. nadst., desno.

Izjava.

Javno izjavljam, da za dolgove,
svoje soproge **Gabrijele Muhar** roj.
Köszler v Sp. Šiški št. 268 nisem
plačnik. 3783

Muhar Josef

strojevodja na drž. železnici.

C. kr. umetno obrtna strokovna šola v Ljubljani
išče 3782

moški model

za risanje in modeliranje akta, 12 ur
na teden. Starost ne čez 30 let. Pred-
staviti se je pri ravnateljstvu.

HIŠA

z gostilno in trafiko. Iz proste
roke se proda hiša z lepim gospodarskim
poslopjem, vrtov, njiv, gozda in travnika.
Eventualno tudi z velikim lepo ležečem
vinogradom pod zelo ugodnimi pogoji.

Le resne ponudbe pod „Lepa prilika“,
Šmarjeta, Dolenjsko, 3777

Prima češki briketi

večkratno priznane najboljše, najce-
nejše in najpripravnejše kurivo za peči
v salonih, sobah, kopalnicah, hotelih,
šolah, samostanih itd. Pozor pri naku-
povanju, ker se ta, kakor tudi naj-
boljši češki kosovni premog, tudi na
cele vagone le pri podpisnem naroči.
Cene klub zvišani železnični voznini
nič zvišane. 3780

Velezaloga premoga in briketov

J. Paulin

Ljubljana, Nova ulica št. 3.

Zaloga
sukna, platna,
modnega in
manufakturnega
blaga.

Franc Souvan sin, Ljubljana

Mestni trg št. 22 in 23.

Manufakturna veletrgovina.

2280

Narodno podjetje.

Največja zaloga
preprog.

Popolne opreme
za neveste.

nova hiša

s štirimi stanovanji z lepim vrtom
spredaj in zadaj za hišo, v gorkem
kraju, v Gorici je napredaj. Cena
25000 kron. Več se izve pri uprav.
»Slov. Naroda«. 3703

Trgovsko primerne službe.

Zmožen je voditi popolnoma samo-
stojno trgovino vsake stroke, ter po-
ložiti varščino po zahtevi. Eventualno
bi se tudi prevzela dobro idoča
trgovina. 3742

Ponudbe pod šifro „Trgovce 100“
na upravništvo »Slov. Naroda«.

Nikdar več!

ne premenjam mila, odkar rabim **Berg-
mannovo kuničje milo** z
lesnim kuničkom (znamka lesen
kuniček) tvrdke Bergmann & Co.
Dečn na L., ker je to edino najbolj
učinkujoče medicinalno milo proti
solčnim pegam in za negovanje lepe,
mekhe in nežne polti. Kos po 80 vin.
se dobiva po vseh lekarnah, drogeri-
jah, parfumerijah itd. II 505

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprogo oziroma oče, gospod

Jakob Accetto

posestnik in stavbenik

včeraj v soboto, dne 12. novembra ob 11. uri ponoči, v 56. letu starosti po
kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb dragega rajnika bo v ponedeljek, dne 14. novembra ob 4. uri
popoldne iz hiše žalosti, Tabor št. 3 na pokopališče k sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači farni cerkvi sv. Petra in
raznih drugih cerkvah.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 13. novembra 1910.

Jerica, soproga. — Ferdinand, Avgustin, Viktor, Anton, sinovi. —
Angela Škušek roj. Accetto, Anica, hčeri. — Oskar Škušek, zet. —
Anita Accetto, sinova.

3790

Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

Šimsko perilo za gospode,

3419

dame in otroke, bluze, opođnja krila,
hišne halje, nočni čevlji, vse v naj-
večji izbiri in najboljši kakovosti v

modni in športni trgovini **P. Magdič**
Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Dobro in ceno

se kupi obče priznane za-
radi minule glavne sezije
izgotovljene obleke za go-
spode in dečke, ter kon-
fekcijo za dame in deklice v

Angleškem skladišču oblek

G. Bernatovič, Mestni trg 5.

3772

Velika zaloga domačih in tovarniških čevljev

Naročila po meri se izvršujejo točno in solidno v lastni delavnici.

MATEJ OBLAK, Kongresni trg št. 6.

ROBERT SMIELOWSKI

arhitekt in mestni stavbni mojster

usoja si uljudno naznaniti, da se je s svojo
stavbno pisarno

na Rimsko cesto 2 (Recherjeva hiša)

preselil.

Obenem se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev načrtov in pro-
računov, sprejema nova, adaptacijska in vsa v to stroko spadajoča
dela, katera bodo najsolidnejše in po zmerni ceni izvršena.

Šentjanska premožokopna družba je otvorila

3784

v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7, I. nadst.

svojo prodajno pisarno,

kjer se sprejemajo naročila na domači, priznane najboljši in najcenejši

karmeljski premog

Družba hoče na ta način preprečiti, da bi se pri sedanjih
splošnih draginjah poljubno zvišale premogu cene, obenem pa
olajšati odjemalcem nabavo premoga.

Razprodaja
premogu tudi na drobno

ter stane za kurjavo **K 120** za 50 kg franko v hišo postavljeno.

Razen prodajne pisarne v Šelenburgovi ulici št. 7,
I. nadst. sprejemajo naročila sledeče tvrdke: Ivan Babič,
Dolenjska cesta; I. Buzzolini, Stritarjeva ulica; Ed. Kavčič, Pre-
šernova ulica; L. Kotnik, Sp. Šiška; Leskovic & Meden, Pod trančo;
I. Mencinger, Sv. Petra cesta; B. Sevar, Sv. Jakoba trg; Ant.
Sušnik, Zaloška cesta; Fran Trdina, Stari trg; Ivana Tonih,
Tržaška cesta; Uradniško gospodarsko društvo, Kongresni trg.

Naznanilo preselitve!

ANTON ŠARC

Ljubljana, Šelenburgova ulica 5 in Knaflcova ulica 2
priporoča 3313

svojo popolnoma novo urejeno prodajalno,
kot zalogo platna, bombaževine, švicar-
skih vezil, doma izdelanega perila za
gospo in za gospode.

Opreme za neveste.

Lastna vzorna šivalnica, pralnica in likalnica je za ogled
na razpolago.

Blago znano dobro! Cene kar le mogoče nizke!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 440.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

priporoča

promese na ovrško premijsko srečko) cene 2 K 50 — Zrebanje 15. novembra, gl. dobitnik K 240.000

promese na ovrško hipotekno srečko) cene 2 K 50 — Zrebanje 15. novembra, gl. dobitnik K 40.000

14

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

promese na 3 % zemlj. kred. srečko) cene 2 K 50 — Zrebanje 16. novembra, gl. dobitnik K 90.000

Tri promese skupaj samo K 25 —